

שהוא היה מתוקן ומוכשר, לְאִינוֹן חֲרָשִׁין דִּילִיָּה, לְאֶצְלָחָא בִּידוּי לאלו הכישופים שלו ולכן הצליחו בידו הכישופים, ומבאר במה היה בלעם מוכן ומוכשר לאלו הכישופים, ואומר, בְּגִין דְּכִתִּיב לפי שכתוב בבמדבר (כד), וַיִּנָּאם הַגֹּבֵר שְׁתֵּם הָעֵיִן הנה בפסוק זה מבואר במה היה תיקונו והכשרתו של בלעם להצליח בפעולת מעשה הכשפים, ומבאר שְׁתֵּם הָעֵיִן 'שתום' עם ש', סְתוּם הָעֵיִן או 'סתום' עם ס' כִּלְא חָד הכל כוונה אחת, דְּחָד עֵינָא סְתִים תְּדִיר וכוונת הפסוק לומר שעין אחת של בלעם היתה סתומה תמיד וזה מום אחד שהיה בבלעם שהכשיר אותו להיות האדם הראוי להצליח במעשה הכישוף, ועוד מום היה לו שהכשיר אותו להשראת הסט"א והוא, וְחִיזוּ דְעֵינֵינוּי לָא הָוָה בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל ומראה עיניו לא היתה בדרך ישרה, כי היה רואה בדרך עקומה וראייתו היתה משפיעה אל הנחש עקלתון הטמא (רמ"ק), מוֹמָא הָוָה בֵּיהּ בְּעֵינֵינוּי הרי שמום היה גם באותה העין שראה בה וזה חוץ מאותו מום בעינו הסתומה [קבה], הרי שגם

אור הרשב"י

א' – שהיתה עינו אחת סתומה תמיד להראות שאין שני הכרובים משפיעים אלא מופרד האחד מחבירו, וכמו שהיה משתבת ואומר "ואנכי אקרה כה" ואמרו בזוהר בלק (קצג ב) אעקר לְכָה מהאי ושעקר את השכינה מכאן. ב' – שגם עינו הרואה לא היתה רואה בדרך ישרה אלא היתה מסתכלת בעקמימות לפי שהיה נמשך משם השפע לנחש עקלתון, ואפילו כשלא היה מסתכל היה מחליף את עיניו ומעקמן זה בזה, וזה שאמר מום היה בעיניו, וכל זה היה הכנה וכלי אל הס"מ בעל

היה הכנה יפה להכנות של כח החיצונים מפני שאין קיום לחיצונים אלא מתוך הקודש (רמ"ק).

[קנה] בצורת העיניים יש הוראה גדולה בסוד הוראת הפרצוף, כי שתי עיניים הם סוד שני הכרובים שהם עומדים פנים אל פנים, אבל אם יסתכלו בעקמימות כגון זה למטה וזה למעלה ויתעקמו זה אל זה או שיסתכל אחד לצד זה וחבירו לצד אחר, מורה הדבר על בחינת הנחש העקלתון אשר בין שני הכרובים, ובלעם היו בעיניו שני הפגמים,

הלימוד היומי

לע"נ משה בן יצחק ז"ל

האדם העושה מעשה צריך להיות מוכשר למעשה כדי שהוא יפעל. **בְּתִיב** ומביא עוד ראייה שצריך שגם האדם צריך להיות מוכשר למעשה כדי שהמעשה יפעל, ואומר שכתוב בויקרא (טז) על המשלח את השעיר לעזאזל: **וְשַׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֵתִי** ומבאר תיבת 'עתי' שהיא לשון עת וזמן לומר, **זְמַן בְּכֻלָּא** ואומר שהמשלח את השעיר הוא מזומן בכל הדברים להיות זה שפועל את פעולת מעשה ההקרבה לס"מ, כי השעיר לעזאזל הוא חלק שמקריבים לס"מ בציווי הקב"ה וקנו, **חֲזוּ דְעֵינּוּי דְלָא**

אור הרשב"י

ואחרי עיניכם וכבר אחז"ל עינא וליבא תרי סרסורי דחטאה אלא האדם צריך להיות שמח וטוב לב כמה שהזמין לו הש"י לחלקו ולא יתאוה יותר ואז אשריו וטוב לו בזה ובבא:

[קנו] וכן כתב הרמב"ן (ויקרא טז) וזה סוד הענין, כי היו עובדים לאלהים אחרים, הם המלאכים, עושים להם קרבנות והם להם לריח ניחות כענין שנאמר (יחזקאל טז יט) ושמני וקטרתני נתת לפניהם, ולחמי אשר נתתי לך סולת ושמן ודבש האכלתיך ונתתיהו לפניהם לריח ניחות ויהי נאם ה' אלהים. ואתה צריך להתבונן בכתוב במקרא ובמסורת:

והנה התורה אסרה לגמרי קבלת אלהותם וכל עבודה להם, אבל צוה הקדוש ברוך הוא ביום הכפורים שששלח שעיר במדבר לשר המושל במקומות החרבן, והוא הראוי לו מפני שהוא בעליו ומאצילות כחו יבא חורב ושממון כי הוא העילה לכוכבי החרב והדמים

העין הרעה שישלוט בעינו, ואף שכל בחינת מום הוא דבר רע וכלי מוכן לשליטת החיצונים, מ"מ ראש לכל המומים הוא איש שאינו רואה בעינו שהרי האבר הראשי לכל המציאות הוא העין, ולכן נאמר כלפי החיצונים "עינים להם ולא יראו", דהיינו שלא יהיה להם כח להסתכל בקודש כי עין רעה שולט בהם והם פגומים (רמ"ק),

וכן כתב החפ"ן חיים בקונטרס נפוצות ישראל פרק ב, וז"ל: ועיקר הכל בא זה ע"י הבטת העין שהוא מביט בעין רעה על חבירו. כלל הדבר מדה רעה זו היא מקלקלת לנפש מאד ורמז לזה בפסוק עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי בנות העיר נקרא כל כחות המוטבעים בהגוף (וכמאמרם עיר קטנה זה הגוף) כח הכעס וכח החמדה וכח התאוה וכה"ג וקאמר הכתוב העין מזיקה להנפש יותר מכל כחות הגוף כי ע"י העין בא כח הקנאה וגם כח התאוה שהעין רואה והלב חומד ועל זה נאמר ולא תתורו אחרי לבבכם

הלימוד היומי

לע"נ משה בן יצחק ז"ל

יִתְפָּשֶׁר מראה עינינו אינו מוכשר לראות בטוב כי יש לו מום, לפי שלהיות מוכשר לסט"א צריך להיות פגום כמו בעל מום, ומום בעין הוא מום משובח בשביל הסט"א לפי שהוא אבר חשוב (רמ"ק). **אַבְלֵ רוּחַ קְדֹשָׁא** אבל רוח הקדושה אינה שורה בדבר פגום כרוח הטומאה, ולכן כהן בעל מום הוא פסול מלעבוד בבית המקדש, **מֵאֵן דִּישִׁתַּמֵּשׁ בַּהֲדִיָּה מִהַ פְּתִיב** וכמו שראינו שמי שצריך לשמש בבית המקדש, ראה מה ההזהרות הכתובות בו בויקרא (כא), **כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא יִקְרַב אִישׁ עוֹר אֹז פִּסַּח** כי מהות הקדושה היא שלימות, לפי ששלמות אמיתית היא מגלה את מלכות ה' בעולם, שאדם שראיתו שלימה, אזי בכל ראייה ממקרה העולם שרואה, הוא רואה את רצון ה' יתברך ומשלים לכל מקרי העולם שרואה, את רצון ה' הנעלם והנסתר, אבל הטומאה כל מהותה הוא חיסרון ופגם כי רק ע"י שמחסר ומשכח את מציאות הבורא מהאדם, אזי הוא יכול להחטיאו, ולכן הס"מ הוא שר השכחה, ולכן הטומאה שורה במקום חיסרון ופגם.

אור הרשב"י

בלשון רבותינו, ובלשון הכתוב (להלן יז ז) שעירים, כי כן יקרא הוא ואומתו שעיר. ואין הכונה בשעיר המשתלח שיהיה קרבן מאתנו אליו הלילה, אבל שתהיה כוננתנו לעשות רצון בוראנו שצונו כך. עכ"ל.

והמלחמות והמריבות והפצעים והמכות והפירוד והחרבן, והכלל נפש לנגל מאדים, וחלקו מן האומות הוא עשו שהוא עם היורש החרב והמלחמות, ומן הבהמות השעירים והעזים, ובחלקו עוד השדים הנקראים מזיקין

הלימוד היומי

לע"נ משה בן יצחק ז"ל

במעשה העגל הכל היה מתוקן לסט"א המדבר הזהב ואהרן
וְהָכָא, וכאן במעשה העגל **כִּלָּא אֶתְקַן לְרוּחָא מְסֻאָבָא** הכל היה
 מתוקן לרוח הטומאה, **לְמִיָּהֵב לֵיהּ דְּיוֹכְתָא לְשִׁלְטָאָה**
 לתת לו מקום לשלוט בעשיית העגל, ובכמה ענינים מצא מקום, דבר ראשון **אֲשֶׁבַח**
מִדְּבַרָא דְּאִיהוּ חָרוֹב מִכְּלָא מצא מדבר שהוא יבש וחרב מכל וכל, והוא
 מקום של הקליפות, **כְּמָה דְּכֶתִיב**, (דברים ח) **נָחַשׁ שָׂרָף וְעִקְרָב וְגו'**
 וצמאון אשר אין מים, שהם ד' קליפות שהם כנגד ד' כתות שאינם מקבלים פני שכינה שאין
 אור הקדושה שורה בהם [קנז] (רמ"ק), **דְּמִתְּמָן אִיהוּ שׁוֹלְטָנוּתָא דִּילֵיהּ**
 שמן המדבר הוא מקום השליטה שלו. ובעוד ענין מצא מקום מוכן לעשות עגל, כי
אֲשֶׁבַח דְּהָבָא סְפוּקָא כְּדָקָא יְאוּת מצא זהב כדי סיפוקו כראוי לו,
 שהוא מצד השמאל, ואין הם מתקיימים אלא אם יוכללו בקודש מעט שאין השקר מתקיים
 אלא על יסוד אמת, ואין החיצונים מתקיימים מצד עצמם אלא מצד שיונקים מעט מן
 הקדושה, ולכן אמר **אֲשֶׁבַח אֶהְרֹן, לְאַתְתְּקָפָא בִּימִינָא** שמצא את
 אהרן כהנא שהוא סוד החסד, וזה כדי להתחזק בימין, **וְלְאַתְּכַלְלָא בֵּיהּ** ולהכלל
 בו, כי ע"י כח אהרן שהוא הקדושה סוד ימין היה קיום לזהב שהוא צד שמאל. **כְּדִין**
אֲשֶׁלִּים דְּיוֹכְתִּיהּ כְּדָקָא יְאוּת ואז נשלם מקומו של הסט"א כראוי לו,
וְנִפִּיק וְאֲשֶׁתְּלִים עוֹבְדָא ויצא העגל, ונשלם מעשהו (רמ"ק).

אור הרשב"י

[קנז] כת מספרי לשון הרע מצד הנחש. כת
 ליצנים, שורפים את אשר מתלוצצים עליו,
 והיינו שרף. כת הנפים, עקרב, פיו מתוק
 וזנבו מאחריו עוקץ, והיינו הנף. כת שקרנים,
 היינו צמאון, אין ממש בדבריו, אלא כולו
 צמאון ותוהו (רמ"ק).

הלימוד הויכחי

לע"נ משה בן יצחק ז"ל